

Handläggare: Göran Sjöqvist

Kvalitetsredovisning läsåret 2010/2011

Övergripande bild av verksamheten

Kungsholmens kommunala förskoleverksamhet ingår i avdelningen Barn och ungdom där också parklekar, preventionsenheten fält och fritid, korttidshem för ungdomar med psykisk funktionsnedsättning samt två habiliteringsenheter för förskolebarn ingår. Arbetet leds av avdelningschef tillsammans med en verksamhetsplanerare och en köhandläggare.

Förskoleverksamheten omfattar 40 förskolor fördelade på 11 enheter. Förskoleenheterna leds av förskolerektor och i förekommande fall biträdande förskolerektor. Ansvaret för flerfamiljssystem, modersmålsstöd, öppen förskola samt för barnomsorg på obekväm arbetstid är delegerat till ett antal förskolerektorer.

Finskspråkig förskola, naturförskola och öppen förskola erbjuds. En specialförskola finns för infektionskänsliga barn och en specialförskola tar emot döva barn och barn med hörselnedsättning. Här finns även en grupp för barn med flerfunktionsnedsättning.

Förskolestöd i form av psykolog, specialpedagog och talpedagog finns samlat inom avdelningen för barn och ungdom och de erbjuder handledning och konsultation till förskolornas arbetslag.

För förskolebarn med fysisk funktionsnedsättning och eventuellt andra funktionsnedsättningar som kan tillgodogöra sig fler insatser samtidigt finns stadens två habiliteringsenheter inom organisationen. Personal från habiliteringsenheterna handleder och utbildar även förskolepersonal.

Förutsättningar

Personal som arbetar med barn

Barnskötare, helårstjänster	203,3
Förskollärare, helårstjänster	141,5
Totalt, helårstjänster	344,8
Andel förskollärare i procent	41,0 %

Nio av elva förskoleenheter leds av en förskolerektor, en förskola som drivs på intraprenad av Eiraskolan leds av skolans rektor tillsammans med förskolans biträdande rektor. En är enhetschef som även har ansvar för ett korttidsboende. Antalet arbetsledare är totalt 19. De flesta förskolor har speciellt utsedda

medarbetare med visst platsansvar, medan andra har ansvaret uppdelat i olika ansvarsområden utlagda på olika personer inom förskolan.

Delaktighet och ansvarstagande stimuleras genom deltagande i nätverk och viss rotation av ansvar inom arbetsplatsen. Personalens kompetensutveckling tas regelbundet upp på planeringsdagar och arbetsplatsträffar. Enskild fortbildning planeras i de årligen återkommande utvecklingssamtalen.

Barn

Antalet inskrivna barn under läsåret 2010/2011 baserat på höst- respektive vårmätning är 1 880. Det är 152 barn fler jämfört med föregående läsår.

Antalet barn på Kungsholmen har under de senaste åren ökat varje år och Stockholms stads utrednings- och statistikkontor, USK, (numera Sweco) prognostiserar att ökningen kommer att fortsätta ytterligare ett par år framöver. De två senaste åren har antalet nyfödda uppgått till drygt 1 000 barn per år. För att kunna möta det ökade behovet och samtidigt uppfylla barnomsorgsgarantin pågår en aktiv utbyggnad av förskoleverksamheten. Garantin har liksom tidigare år uppfyllts.

Systematiskt kvalitetsarbete

Nämndens och kommunfullmäktiges mål för verksamheterna har på ett tydligt sätt knutits till läroplansområdena. Enheternas åtaganden bygger på kommunfullmäktiges budget och mål, nämndmålen, stadens förskoleplan samt förskolans läroplan. I enheternas kvalitetsredovisningar redovisas arbetsätt, resultat, analys, bedömning, slutsatser och identifierade utvecklingsområden för att nå mål och åtaganden.

Enheternas bedömning av måluppfyllelsen baseras på:

- Barnintervjuer
- Utvecklingssamtal
- Förskoleråd och förskoleenkät
- Pedagogernas självvärdering
- Personalmöten och planeringsdagar
- Arbetsplaner
- Eventuellt utförda inspektioner

I förvaltningens kvalitetsredovisning baseras bedömningen på:

- Enheternas kvalitetsredovisningar
- Den löpande dialogen med enheterna på chefsmöten, planeringsdagar med mera
- Statistik i BOSKO och personaladministrativa system och genomförda enkäter
- Skolinspektionens inspektion av stadens kommunala förskolor som genomfördes under våren

I stadsdelsförvaltningens samlade kvalitetsredovisning sammanfattas och bedöms måluppfyllelsen i förskolornas redovisningar samtidigt som övergripande frågor och utvecklingsområden behandlas.

Åtgärder för utveckling från föregående kvalitetsredovisning

Det två viktigaste åtgärderna för en positiv utveckling rör resultatbaserad styrning och den reviderade läroplanens implementering. Dessa två utvecklingsområden kommer att innebära en genomlysning av hela förskoleverksamheten i förhållande till den reviderade läroplanen. Det innebär också att personalen kommer att vara överens vilka resultat som ska uppnås för att Kungsholmens förskolor ska nå det gemensamma mål man enats om.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Utvärdering av likabehandlingsplan/plan kränkande behandling

Skolinspektionen skriver i sin motivering att samtliga förskoleenheter på Kungsholmen har likabehandlingsplaner, vilka även fungerar som planer mot kränkande behandling. Planerna som skolinspektionen tagit del av innehåller oftast en översikt av åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling, men dessa är generella och det är inte tydligt att de motsvarar de specifika förhållanden som finns på respektive förskola. Planerna innehåller inte alltid en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder genomförts. Det varierar mellan förskolorna i vilken grad barnen har varit delaktiga i framtagandet.

Förvaltningen planerar att ta fram anvisningar och en mall för att säkerställa kvaliteten på likabehandlingsplanerna och för att stödja förskolorna i att ta fram sin egen plan.

NÄMNDMÅL:

Barnen är trygga och förstår och praktiserar alla människors lika rätt och värde (barn och ungdom)

Bedömning och analys

Förskolorna har under året fortsatt arbeta med det värdegrundsarbete som initierats av förvaltningen. Arbetet med normer och värden finns med naturligt i den dagliga verksamheten på förskolan. Genom att förmedla ett empatiskt förhållningssätt utifrån demokratiska värderingar är pedagogerna medvetna om att de är förebilder för barnen. Det syns också i stadens förskoleundersökning där frågeområdet Normer och värden fortfarande ligger på 87 % vilket är det tredje högsta jämfört med övriga stadsdelsområden. Förskolorna ser området som ett kontinuerligt utvecklingsområde vilket gör att det även finns med under 2012.

I förskoleundersökningen uttrycker hela 90 % av vårdnadshavarna att deras barn känner sig tryggt på förskolan.

När det gäller påståendet att förskolemiljön är trygg och säker är det endast 77 % av barnens vårdnadshavare som instämmer, vilket ligger under nämndens årsmål. Det är också det påstående som fått ett sämre resultat, 1 procentenhet lägre, än föregående år. Det ligger även 1 procentenhet under stadens snitt som även det sjunkit 1 procentenhet jämfört med år 2010. Den snabba utbyggnadstakten kan vara en orsak till försämringen. Även frågan om trygg förskolemiljö är ett kontinuerligt förbättringsområde.

Utveckling och Lärande

NÄMNDMÅL:

Barnen har en bra grund att stå på för fortsatt utveckling, lek och lustfyllt lärande (barn och ungdom)

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Implementera "Kultur i ögonhöjd" – för, med och av barn och unga, en strategisk plan för barn och ungdomskultur i Stockholm 2009-2012	2010-01-01	2012-12-31
Implementera förskolans reviderade läroplan	2011-01-01	2011-12-31

Bedömning och analys

Årets förskoleundersökning (brukarenkät) visar en positiv förändring för avsnittet om utveckling och lärande. Jämfört med år 2010 hade andelen som instämmer helt eller delvis ökat med 3 procentenheter från 76 % till 79 % vilket i sin tur är 2 procentenheter över stadens medelvärde för de kommunala förskolorna. Trots det ligger resultatet under nämndens årsmål på 80 %.

Flera förskoleenheter har under året arbetat med att utveckla den pedagogiska miljön både inom- och utomhus vilket också är ett gemensamt utvecklingsområde under kommande år. Ett annat gemensamt utvecklingsområde är den pedagogiska dokumentationen. Under 2012 deltar Kungsholmens förskolor i stadens satsning PIM, praktisk IT- och mediekompetens, vilket på sikt bidrar till ökad kvalitet av den pedagogiska dokumentationen.

Skolinspektionen skriver i sin kritik att alla förskolor inte präglas fullt ut av en god pedagogisk verksamhet där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet.

På de få förskolor där fokus tenderar att ligga mer på omsorg än på en verksamhet med ett planerat pedagogiskt innehåll pågår ett förändringsarbete där medarbetarna erbjuds kompetensutveckling som ska bidra till att verksamheten mer fokuserar på det pedagogiska innehållet.

Förskolans reviderade läroplan trädde i kraft den 1 juli 2011. Under våren genomfördes två seminarier för samtlig förskolepersonal på kvällstid. Vid dessa

tillfällen var även personal vid de fristående förskolorna inbjuden. Förskolecheferna har deltagit i flera seminarier om skollag och läroplan.

Under läsåret har arbetslag och enskilda barn fått handledning och konsultation från avdelningens talpedagog. Det gäller cirka 60 barn.

Cirka 35 barn i behov av särskilt stöd har fått extra resurs. Specialpedagog och psykolog har handlett och arbetslag i särskilda fall.

Barns inflytande

NÄMNDMÅL:

Barnen är delaktiga och påverkar sin vardag (barn och ungdom)

Bedömning och analys

Förskolornas arbete med värdegrundsfrågor fortsätter och barnen sätts mer och mer i fokus och blir bemötta utifrån sina egna förutsättningar och behov. Arbetet fortsätter med att försöka synliggöra både för barnen och för föräldrarna hur barnen påverkar verksamheten i vardagen. Barnen kan fortfarande göras mer delaktiga i planering, ta större ansvar för dagligen återkommande aktiviteter och i att avsluta vad de påbörjat. Förskoleundersökningen visar en ökning jämfört med 2010 på 1 procentenhet till 77 %, detsamma som stadens medelvärde.

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

Föräldrar och förskola har god kommunikation och samverkar för barnets bästa (barn och ungdom)

Bedömning och analys

Förskolepedagogerna arbetar mycket med kommunikationen mellan förskola och vårdnadshavare. Det märks också i förskoleundersökningen där resultatet inom frågeområdet Samverkan med hemmet ökat från 72 % till 77 %. Trots ökningen är samverkan med hemmet ett av förskolornas gemensamma utvecklingsområden. Även här bidrar satsningen på praktisk IT- och mediakompetens, PIM, till att öka kvaliteten på information och digital kommunikation.

Samverkan

NÄMNDMÅL:

Barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass (barn och ungdom)

Bedömning och analys

Förskolorna förbereder barnen inför förskoleklassen enligt den plan som utarbetats av förskolor och skolor gemensamt och som finns i samverkansöverenskommelsen mellan utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningen.

Skolinspektionen kritiserar att det inte i tillräcklig utsträckning finns ett förtroendefullt samarbete mellan kommunens förskola, förskoleklass, skola och fritidshem. Det gäller dock inte alla grundskolor men inom förvaltningen pågår ett arbete att tillsammans med de kommunala grundskolorna få handlingsplanen att fungera bättre i praktiken. Handlingsplanen har nyligen reviderats och ett möte med fristående skolor är under planering.

Övrig uppföljning

Kungsholmens totala resultat i förskoleundersökningen har förbättrats jämfört med föregående år. NöjdFöräldraIndex, NFI, ligger på 71 vilket ger en delad fjärdeplats i förhållande till stadens kommunala förskolor. Av undersökningens 16 påståenden har resultatet förbättrats eller var detsamma i 15 fall. Påståendet som gäller "Miljön är trygg och säker" har sjunkit en procentenhet. Förskolornas säkerhetsrutiner ses över och inne-och utemiljö är ett ständigt utvecklingsarbete.

I årets medarbetarenkät nådde förskolepersonalens nöjd-medarbetarindex upp till 62 %. Det är lägre än stadsdelens totala medarbetarindex som var 64 %. Under hösten 2011 har en översyn av förskoleorganisationen gjorts och en omorganisation genomförs under första kvartalet 2012.

Någon inspektion från utbildningsförvaltningen har ej gjorts under perioden.

Sammanfattande analys och bedömning av måluppfyllelsen och lärdomarna under läsåret

Bedömningen av måluppfyllelsen är god och enheternas åtaganden har uppfyllts. Flera enheter behöver dock se över strukturen för arbetet så att det skapas en tydlighet och ett systematiskt arbetssätt som underlag för uppföljning, analys av resultat och åtgärder för att nå uppsatta mål.

Kungsholmens förskolor har idag totalt sett för liten andel förskollärare av den totala personalstyrkan. Två orsaker till det är den höga utbyggnadstakten av förskoleplatser inom stadsdelsområdet och brist på sökande förskollärare. Förskolans reviderade läroplan och Stockholms stads budget ställer krav på högre förskollärartäthet och det gör frågan till den mest prioriterade under 2012. En åtgärdsplan tas fram i början av året.

Utvecklingsområden

- Fortsatt arbete med att omsätta den reviderade läroplanen i verksamheten
- Fortsatt implementering av den resultatbaserade styrningen och den pedagogiska plattformen, PEP.
- Ökad andel förskollärare
- Utveckling av de pedagogiska miljöerna både utomhus och inomhus
- Utveckling av den pedagogiska dokumentationen
- Praktisk IT- och Mediakompetens, PIM
- Ökad föräldramedverkan
- Utveckla övergången förskola-skola

Åtgärder för utveckling

Införandet av den pedagogiska plattformen, PEP, pågår. Den kan ses som ett koncentrat av läroplanen. PEP är ett uppföljningsverktyg, utifrån ett resultatbaserat styrningssätt, som de kommunala förskolorna på Kungsholmen är på väg att implementera. Under hösten genomfördes en heldag för samtliga förskollärare då PEP grundligt diskuterades och analyserades som uppföljningsverktyg. I oktober användes PEP i full skala för första gången. Det var en testomgång som ligger som grund för det kommande arbetet.

På grund av de nya krav som ställs i förskolans reviderade läroplan och den fortsatta utbyggnaden av förskolorna påbörjades under hösten 2011 en översyn av förskoleorganisationen. Syftet är också att få en jämnare pedagogisk kvalitet i förskolorna över lag genom ekonomiskt bärkraftiga enheter med likvärdig ledningsstruktur. Den nya organisationen träder i kraft under första kvartalet 2012.

Kvalitetsredovisning upprättad av

Kerstin Emriksson Wallin, avdelningschef

Göran Sjöqvist, verksamhetsplanerare